

Asia: VN/16660/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

Tiedonhallintalain ja julkisuuslain muutokset

Onko ehdotuksella vaikutuksia, joita ei ole vielä tunnistettu, erityisesti lakien soveltamisalassa oleviin organisaatioihin? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

Aikana, jolloin tiedon eheys ja oikeellisuus ovat jatkuvan arvioinnin kohteena tulisi pohtia myös sitä, miten datan jatkojalostusketjussa tiedon eheys ja oikeellisuus voidaan varmistaa jalostusketjun joka vaiheessa.

Ehdotuksessa ja direktiivissä ei velvoiteta rajapintojen, jotka olisivat nimenomaan avoimia, käyttöön. Mitä mieltä olette väitteestä, että viranomaiset oman harkintansa mukaan käyttäisivät avoimia rajapintoja joka tapauksessa silloin, kun se on tarkoituksenmukaista?

Mikäli rajapintojen avoimuudelle ei ole velvoittavuutta on todennäköistä, ettei avoimia rajapintoja tulla avaamaan nopealla aikataululla.

Avoimissa rajapinnoissa tulisi suosia kannustamista niiden käyttöön suorien määräysten sijaan. Tämä mahdollistaisi rajallisten resurssien tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen. Rajapintoja luotaessa päällekkäistä työtä tulisi välttää kansallisen tason yhteistyöllä.

Onko ehdotettujen muutosten johdosta tarpeen muuttaa myös jotain erityislainsäädäntöä, jota ei esitysluonnoksessa ole tunnistettu?

-

Laki eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

-

Millaisiin yrityksiin toimialallanne tai alueellanne ehdotettu laki tulisi sovellettavaksi?

-

Tunnistatteko julkisia yrityksiä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on sen kanssa ristiriidassa?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä antamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja uudelleenkäytettäväksi?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä julkaisemaan tai julkistamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja, mutta jonka tosiasiallisena tarkoituksena tai vaikutuksena on tietojen uudelleenkäyttö kaupallisiin tai muihin tarkoituksiin?

-

Onko ehdotetun lain soveltamisalassa oleviin yrityksiin tai muihin toimijoihin sellaisia vaikutuksia, joita ei ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

-

Onko asiakirjojen uudelleenkäytön salliminen ominaista tai olennaista jonkin ehdotetun lain soveltamisalassa olevan julkisen yrityksen liiketoiminnalle?

-

Laki julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

Esityksen ajama tietojen uudelleenkäyttö kaupallisiin ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin on lähtökohdiltaan tasapuolinen eri toimijoille. Tietoverkkojen rakenteen takia ei kuitenkaan voitane teknisin ratkaisun taata, etteikö avoimien tietovarantojen sisältöä päätyisi myös Euroopan ulkopuolelle. Tällöin ei ole takeita siitä, että niitä hyödynnettäessä kunnioitettaisiin eurooppalaista lainsäädäntöä.

Onko ehdotuksella vaikutuksia tutkimusaineistojen tuottaviin tai julkaiseviin tahoihin, joita ei vielä ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

-

Onko olemassa riskiä siitä, että tutkimusaineistoja ei enää asetettaisi julkisesti saataville sen vuoksi, että ehdotettu laki tulisi niihin julkaisun johdosta sovellettavaksi?

-

Missä laajuudessa tutkimusaineistojen maksutonta saatavuutta edellytetään jo nykyään osana julkista tutkimusrahoitusta?

-

Tunnistatteko tutkimusaineistoja, niiden tuottamista tai hyödyntämistä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on ehdotetun sääntelyn kanssa ristiriidassa?

-

Arvokkaat tietoaaineistot

Onko toimialallanne tai toiminnassanne tunnistettu tietoaaineistoja, jotka mahdollisesti tai todennäköisesti tultaisiin komission toimesta säätämään arvokkaiksi tietoaaineistoiksi?

Kyllä. Direktiivin 2019/1024 liitteessä 1 listatuista teemoista paikkatiedot, maan havainnointi ja ympäristö, tilastotiedot sekä liikkuvuustiedot ovat keskeisiä kaupungin toiminnassa tarvittavia tietoja.

Onko toimialallanne tai toiminnassanne varauduttu arvokkaiden tietoaaineistojen sääntelystä johtuviin vaikutuksiin? Miten kuvailisitte vaikutuksia ja niihin varautumista? Antakaa mahdollisuuksien mukaan myös euro- tai lukumääräarvioita.

Osa arvokkaiksi luokitelluista tietoaaineistoista on jo avattu direktiivin linjausten mukaisesti. Erityistä varautumista ei ole tehty, mutta voimassa olevat linjaukset tukevat direktiivin yleisiä tavoitteita. Mikäli kaikki arvokkaiksi tietoaaineistoksi luokiteltu tieto tulee saattaa avoimeksi nopealla aikataululla Pori arvioi kustannukseksi 200 000 €.

Luonnoksessa arvokkaita tietoaaineistoja ei toistaiseksi ole määritelty kovinkaan tarkasti. Direktiivin liitteen mukaisia arvokkaiden tietoaaineistojen teemaluokkia ovat mm. paikka- ja tilastotiedot sekä maan havainnointi ja ympäristö. Vaikka kyseisille tietoaaineistolle on jo käytössä joitakin rajapintoja, on esityksen tietojen perusteella liian aikaista kustannusten tarkempaan arviointiin.

Yleiset kommentit

Yleiset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta ja ehdotetun sääntelyn vaikutuksista kokonaisuudessaan.

Terminologiassa tulisi olla tarkkana. Tietovarastoa ei tulisi lakitekstissä käyttää tietovarannon synonyymina - kyseessä on kaksi eri käsitettä.

Tiedon avoimuuden edistäminen julkisia tietovarantoja avaamalla on kannatettava kehityssuunta. Tietovarantoja avattaessa on kuitenkin pystyttävä ottamaan huomioon vastaanottajan oikeus käsitellä aineistoa sekä erilaiset henkilötietojen käsittelyyn ja muut tietosuojaan liittyvät kysymykset.

Kunnille aiheutuvien kustannusten minimoimiseksi tulisi tiedon avaustyötä tehdä koordinoitusti siten, että tieto- ja rajapintamääritykset olisivat samoja samasta datasta. Tällä olisi myös positiivinen vaikutus datan hyödyntämiseen ja jatkojalostukseen.

Lainsäädännön edellyttämän kehityksen mahdollistamiseksi on kuntien rajalliset resurssit huomioitava paitsi erilaisissa valtion tukimuodoissa, myös riittävän pitkänä siirtymäaikoina.

Pajunen Merita
Porin kaupunki - Kaupunginhallitus